

TRONDHEIM KOMMUNE

Ordføreren

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep

0032 OSLO

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.	09/ 030600 -59
27 MAI 2010	
ARKBET:	869
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARER	

Vår saksbehandler
Hilde Christin Larssen

Vår ref.
10/19022/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
19.05.2010

Høring- Lokaliseringsalternativ for Forsvarets nye kampfly

Forsvarsdepartementet har sendt rapporten "Lokaliseringsalternativ for Forsvarets nye kampfly" på høring med frist 19.mai 2010. Trondheim kommune er ikke offisiell høringspart, men velger å utarbeide et høringssvar da dette er et viktig nærings- og samfunnspolitisk spørsmål for Trondheimsregionen.

Følgende vedtak ble fattet i Formannskapet i Trondheim den 19.05.2010:

Formannskapet vedtar høringssuttalelse "Lokaliseringsalternativ for Forsvarets nye kampfly"

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Rita Ottervik
ordfører

Hilde Christin Larssen
rådgiver

Vedlegg: Høringssvar- lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Ordføreren
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 72546115

Telefaks:
+47 72547772

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: ordforer..postmottak@trondheim.kommune.no

Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Høringsvar- Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly.

Trondheim har landets viktigste kompetansemiljø innen teknologisk utdanning og forskning. Trondheim og Ørland har i dag gjensidig nytte av hverandres kompetansemiljø, industri og fagmiljø for luftfart. Geografisk nærhet til Trondheim med et allsidig arbeidsmarked og tilgang til kompetent personell fra utdannings- og forskningsinstitusjoner i regionen vil kunne imøtekomme behovet for personell, kompetanse og rekruttering til Ørland hovedflystasjon. Geografisk avstand muliggjør for flere av flystasjonens ansatte bolig i Trondheim og arbeidssted på Ørland allerede i dag. Det er godt tilrettelagt for pendling mellom Ørland og Trondheim slik at dette er fullt mulig. For de som velger å etablere seg i Ørland er det relativt kort avstand til Trondheim og de kultur- og servicetilbud som en by på denne størrelsen kan tilby. Flytrafikken over Ørland behøver ikke å ta spesielle hensyn til eller begrenses av sivil luftfart. Trondheim kommune er overbevist om at dersom de samfunnsøkonomiske og militærfaglige argumenter skal ligge til grunn for avgjørelsen om basestruktur vil Ørland Hovedflystasjon utmerke seg som alternativ for ny en-base løsning.

Det vises til høringsdokument fra Forsvarsdepartementet av 19.03.2010 vedrørende lokaliseringsalternativ for Forsvarets nye kampfly. Trondheim kommune er ikke tatt inn som høringspart i saken, men ønsker å svare på høringen. Dette skyldes at kommunen mener at dette er et viktig nærings- og samfunnspolitisk spørsmål med potensielle konsekvenser for hele Midt-Norge.

I rapporten er det mange ulike faktorer som er vurdert ift. hvilken lokalisering (en eller to baser) eller lokalisering (sted) som bør velges. Trondheim kommune ønsker spesielt å belyse forhold knyttet til personell, kompetanse og rekruttering til Ørland Hovedflystasjon.

Personell, kompetanse og rekruttering

Trondheim har landets viktigste kompetansemiljø innen teknologisk utdanning og forskning. Ørland og Trondheim har i dag gjensidig nytte av hverandres kompetansemiljø, industri og fagmiljø for luftfart. Både NTNU, Sintef og Høgskolen i Trondheim (HiST) er lokalisert i Trondheim. NTNU er i dag landets nest største universitet med omtrent 20 000 studenter og 4 700 ansatte. NTNU markerer seg med en klar hovedprofil innenfor teknisk-naturvitenskapelige fag, men er samtidig et breddeuniversitet med et vidt spekter av fagtilbud. NTNU har et nasjonalt ansvar for teknologi-utdanningen og uteksaminerer ca. 80 prosent av landets sivilingeniører/master i Norge.

Sintef er Nord-Europas største uavhengige forskningsinstitusjon med ca 1400 ansatte i Trondheim, mens HiST er landets nest største statlige høgskole. HiST er en av få høgskoler i landet med full bredde innen både teknologiske fag og helse- og sosialfag.

Innen flere av sine fagområder konkurrerer forskningsinstitusjonene i verdenseliten.

De siste årene har flere statlige etater og forvaltningsorganer flyttet til eller etablert seg i Trondheim. Etableringen av Domstolsadministrasjonen i 2002 med 90 ansatte, Direktoratet for Arbeidstilsynet og Regionkontoret for arbeidstilsynet i 2006 med ca 130 ansatte og Enova i 2001 med til sammen 54 ansatte har vært vellykkede etableringer hvor regionen vist god rekrutteringsevne.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Ordføreren
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 72546115

Telefaks:
+47 72547772

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: ordforer.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Næringsliv og offentlige virksomheter i Trondheim og Midt- Norge har flere fordeler av nærheten til byens utdannings- og forskningsmiljøer i forhold til å utvikle sine virksomheter og rekruttere ansatte. Forsknings- og utdanningsmiljøene har hatt flere samarbeidsprosjekt med Ørland flystasjon. En viktig målsetning for Trondheim kommune er nettopp å legge til rette for et tett samarbeid mellom forskning og næringsliv i regionen jf. Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (vedtatt for Trondheim i april 2010). I tillegg vokser det stadig nye bedrifter ut av utdanningsmiljøene.

Ved etablering av Ørland som hovedbase for kampfly vil dette medføre et rekrutteringsbehov i overkant av 550 personer. Forsvarsdepartementet påpeker i sin rapport at næringsgrunnlaget i Ørland er fallende. Gjennom å sammenligne fordelingen av næringer slik det er gjort i Asplan Viak rapporten med tallmateriale fra statistisk sentralbyrå synes det imidlertid som næringsstrukturen i Ørland ikke kan sies å være spesielt ensidig sammenlignet med andre regioner. Tallmateriale fra NAV viser dessuten at Fosenregionen har en arbeidsledighet som ligger over regionen i gjennomsnitt. Dette vil bidra til å sikre lokal rekruttering av personell til Ørland. Lokal rekruttering vil kunne suppleres med rekruttering fra regionen. Dette enten ved at personellet velger å flytte til en ny base eller gjennom pendling mellom Trondheim og Ørland. Stadig flere yngre velger å pendle for å jobbe i attraktive stillinger. I dag betraktes 1 av 3 arbeidstagere ifølge Statistisk sentralbyrå som pendlere. Det er godt tilrettelagt for pendling mellom Ørland og Trondheim slik at dette er fullt mulig.

For de som velger og etablere seg i Ørland er det relativt kort avstand til Trondheim og de service- og kulturtilbud som en by på denne størrelsen kan tilby. Trondheim som teknologihovedstad har stort potensial for å dekke behovet for tilførsel av ny kompetanse og nytt personell til Ørland. I tillegg har Trondheim et allsidig arbeidsmarked med bredt kultur- og servicetilbud som sikrer at det vil bli mer attraktivt for familier å etablere seg i regionen.

Det siste omdømmebarometeret utarbeidet av NHO i 2010 viser at Trondheimsregionen scorer høyere enn de andre storbyregionene når det gjelder attraktivitet som sted å bo, studie- og arbeidssted. Trondheimsregionen oppfattes dessuten som den beste storbyregionen for barn og unge, noe som er i samsvar med oppfatningen av regionen som trygg å bo i.

Undersøkelsen viser at på landsbasis oppfattes Trondheimsregionen å kunne tilby interessante jobber for folk med høy utdanning (79 %), gode forskningsmiljøer (89 %), et bra sted å ta høyere utdanning (96 %), et attraktivt kulturtilbud (78 %) og det er tilrettelagt for aktiv fritid i regionen (84 %). Trondheim er i dag en by i sterk vekst. Befolkningen øker med 2500 personer i året og er sammen med omlandet den byregionen i Norge med størst relativ vekst. Trondheim er dessuten den av storbyene med størst befolkningsvekst i aldersgruppen 21 til 29 år.

Til sammen viser dette at bosetting i regionen er attraktivt. Dette vil bidra til å sikre rekruttering av personell og kompetanse ved valg av Ørland som ene-base for Forsvarets nye kampfly.

Ørland og Trondheimsregionen

I rapporten er det fastslått av Ørlands attraktivitet i stor grad avhenger av om man inkluderer Trondheim. Avstanden mellom Trondheim og Ørland kan synes noe stor ift. at dette fungerer som én felles bo- og arbeidsmarkedsregion. En pendlerregion bør ha minst 300.000 personer innen en times pendlingsavstand. Slik er det imidlertid ikke per i dag. Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (omfatter 11 samarbeidende kommuner og Sør-Trøndelag Fylkeskommune)

har fastslått at satsing på kommunikasjon for å øke pendlerområdet som kan nå Trondheim på en time er avgjørende og en strategisk viktig satsing for regionen.

Det vil være av stor betydning å satse på forbedring av dagens båter med bedre tekniske løsninger for å få redusert reisetiden. En tilpasning av ferje- og båttider vil være et tiltak som vil forbedre muligheten for pendling mellom Ørland og Trondheim. Per i dag er transporttiden beregnet til ca 1 time. Sett i forhold til transporttid i andre storbyer og arbeidsreisetid mellom bydeler i Trondheim kan ikke dette sies å være spesielt lang arbeidsveg. Det bemerkes også at det er høy stabilitet med få forsinkelser på transportruten. Det vil allikevel være viktig at det arbeides for å få redusert reisetiden noe, da dette vil redusere belastningen på de som velger å pendle. Med en en-base løsning på Ørland og en økning av antall reisende vil innebære økt fokus på pendlersituasjonen og arbeidet for å styrke tilbudet til disse.

Hurtigbåten har terminaler i sentrum av Brekstad på Ørland og på hurtigbåtterminalen i Trondheim. Det planlegges flytting av hurtigbåtterminalen nærmere sentrum og ny gangforbindelse til jernbanestasjonen. Dette vil ha betydning for tilgjengeligheten til sentrum i Trondheim.

Luftkrigsskolen

Forsvarets tilstedeværelse i Midt-Norge har en lang tradisjon. I Trondheim er både Luftkrigsskolen og Luftforsvarets musikkorps etablert. Dersom det blir vedtatt en relokalisering og Ørland ikke skal være kampflybase vil dette medføre et potensielt kompetansetap i form av manglende rekruttering til Luftkrigsskolen.

Sivil luftfart

Flytrafikken over Ørland behøver ikke ta spesielle hensyn til eller begrenses av sivil luftfart. Avinor Trondheim Lufthavn Værnes samarbeider godt med Ørland hovedflystasjon og opplever ingen hindringer i den sivile luftfarten. Dette til tross for stor treningsaktivitet på Ørland. Trondheim Lufthavn Værnes er dessuten alternativ landingsplass for jagerfly fra Ørland.

Konklusjon

Trondheim har landets viktigste kompetansemiljø innen teknologisk utdanning og forskning. Trondheim og Ørland har i dag gjensidig nytte av hverandres kompetansemiljø, industri og fagmiljø for luftfart. Geografisk nærhet til Trondheim med et allsidig arbeidsmarked og tilgang til kompetent personell fra utdannings- og forskningsinstitusjoner i regionen vil kunne imøtekomme behovet for personell, kompetanse og rekruttering til Ørland hovedflystasjon. Geografisk avstand muliggjør for flere av flystasjonens ansatte bolig i Trondheim og arbeidssted på Ørland allerede i dag. Det er godt tilrettelagt for pendling mellom Ørland og Trondheim slik at dette er fullt mulig. For de som velger og etablere seg i Ørland er det relativt kort avstand til Trondheim og de kultur- og servicetilbud som en by på denne størrelsen kan tilby. Flytrafikken over Ørland behøver ikke å ta spesielle hensyn til eller begrenses av sivil luftfart. Trondheim kommune er overbevist om at dersom de samfunnsøkonomiske og militærfaglige argumenter skal ligge til grunn for avgjørelsen om basestruktur vil Ørland Hovedflystasjon utmerke seg som alternativ for ny en-base løsning.